

به زراعی کشاورزی

دوره ۱۵ ■ شماره ۲ ■ تابستان ۱۳۹۲

صفحه‌های ۱۷-۳۰

تأثیر مقادیر مختلف فسفر و محلول پاشی آهن و روی بر عملکرد دانه و اجزای عملکرد نخود زراعی (*Cicer arietinum* L.)

سارا وزیری کته‌شوری^{۱*}، ماشاله دانشور^۲، اکبر سهرابی^۳، فرهاد نظریان فیروزآبادی^۴

۱. کارشناس ارشد، گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان - ایران

۲. استادیار، گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان - ایران

۳. استادیار، گروه خاکشناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان - ایران

۴. دانشیار، گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان - ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۲/۳۱

تاریخ وصول مقاله: ۹۱/۶/۳۰

چکیده

به منظور بررسی تأثیر مقادیر مختلف کود فسفر، آهن و روی بر عملکرد و اجزای عملکرد نخود زراعی، آزمایشی، طی سال زراعی ۹۰-۱۳۸۹، در مزرعه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه لرستان انجام شد. آزمایش به صورت اسپلیت پلات فاکتوریل در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با سه تکرار اجرا شد. کود فسفر در سه سطح (صفر، ۱۰۰ و ۲۰۰ کیلوگرم در هکتار، به صورت خاک کاربرد) به‌عنوان کرت اصلی، آهن و روی هر یک در سه سطح (صفر، غلظت ۳ در هزار و غلظت ۶ در هزار، به‌صورت محلول‌پاشی) در کرت‌های فرعی قرار گرفتند. نتایج نشان داد تأثیرات اصلی سطوح فسفر، آهن و روی بر عملکرد دانه، تعداد غلاف در واحد سطح و وزن صد دانه معنی‌دار بود. اثر متقابل فسفر×آهن بر عملکرد بیولوژیک، عملکرد دانه، وزن صد دانه و تعداد غلاف در واحد سطح معنی‌دار شد و اثر متقابل فسفر×روی بر عملکرد دانه معنی‌دار بود. اثر متقابل فسفر×آهن×روی برای عملکرد دانه، وزن صد دانه و عملکرد بیولوژیک معنی‌دار شد. حداکثر عملکرد نخود به مقدار ۱۲۲۸ کیلوگرم در هکتار از تیمار اثر متقابل ۲۰۰ کیلوگرم فسفر و غلظت ۶ در هزار آهن و روی حاصل شد. بنابراین، به نظر می‌رسد تلفیق ۲۰۰ کیلوگرم فسفر در هکتار با غلظت ۶ در هزار آهن و روی در مناطق با آب و هوا و خاک مشابه محل اجرای طرح برای نخود زراعی (رقم ILC482) مناسب است.

کلیدواژه‌ها: شاخص برداشت، عملکرد بیولوژیک، عناصر غذایی، کشت دیم، کودهای شیمیایی.